CADRILATER

55 de ani dela cedarea Dobrogei Noi

Zahu PANĂ

Pasiunile politice din țară, oboseala exilului rărit, prin trecerea în eternitate a atâtor valori românești, precum și intensa activitate a agenților destrămării României, au făcut ca probleme naționale, de importanță capitală să fie uitate sau puse sub pecetea tăcerii.

Trăim într'un an al aniversărilor. Cele mai multe nefaste pentru Români. Să lăsăm deoparte ipocrizia sărbătoririi Victoriei din 1945. Ea a aparținut Aliaților, din rândul cărora România nu a făcut parte. Jertfa de ostași români căzuți pe frontul din Apus a fost tribut plătit Rușilor, în conformitate cu prevederile Convenției de Armistițiu. Ienicerii în slujba armatei roșii. Rezultatul s'a văzut la Conferința de Pace când România nu a fost recunoscută ca țară co-beligerantă și nu în ditirambele presei de propagandă. Să cădem în genunchi în fața celor morți pe frontul din Apus și să le cerem iertare pentru moartea lor inutilă pentru țară.

Aniversările noastre sunt triste. Anul 1940 a fost scris cu sânge în istoria României. Ni s'a răpit Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, am fost pedepsiți de nedreptul arbitraj dela Viena, când s'a înfipt României săgeata maghiară în inima țării și am cedat nejustificat de ușor Cadrilaterul Dobrogean.

S'a sărbătorit jubileul Victoriei, dar după 50 de ani stăm iar ca pe jeratec. Basarabia nu s'a realipit la România iar în Transilvania Ungurii sunt mai răi ca în 1945 când au atacat la Cluj, căminele studențești. Ardealul este însă românesc și cu tot gulașul și ceardașul de pe mapamond, Ungurii să fie mulțumiți că România n'a întins granița până la Tisa.

Despre masacrarea Românilor din 1940 s'a scris și s'a vorbit mai mult doar de Basarabia și Transilvania. Despre cele două județe din Sudul țării: Durostor și Caliacra, cunoscute sub numele de Dobrogea Nouă sau Cadrilater ca și despre Insula Șerpilor din Marea Neagră, nu se mai pomenește nimic.

Ignorat în bună parte de politicieni, Cadrilaterul era văzut ca o anexiune teritorială la care n'am fi avut dreptul. Pentru această categorie de oameni, istoria Cadrilaterului începe în 1913. Câți mai știu de legiunea romană cu sediul la Durostorum - Silistra de azi - și de faptul că poporul român s'a format întâi în Dobrogea, când Dacia nu era romanizată? Iată ce spune în această privință Vasile Pârvan: *"Cu mult înainte ca Dacii din Dacia să se facă Romani, Dacii din Dobrogea au început să vorbească latinește"*... iar despre unitatea geografică a României ne spune Prof. Simion Mehedinți: *"Tocmai cum e azi România Mare așa era Dacia Traiană. Unitatea geografică și etnică de atunci, cu cei doi poli antropogeografici: unul în podișul înconjurat de munți, polul continental; altul e în cotul dintre Dunăre și Mare, polul maritim.*

Fără hinterlandul muntos și fără fațada maritimă, orice formație politică la Dunărea de Jos e ciungă".

Datorită formației sale geografice, Dobrogea a fost coridorul prin care s'au scurs invaziile barbare spre Bosfor și țărmurile Mediteranei. Abia prin secolul al XII-lea sunt pomeniți unii voevozi ca Sacea, pe unde vine Isaccea de astăzi și Tatul care stăpânea pe la Silistra. Acest Tatul refuză să plătească dijmă Bizanțului și împotriva lui a pornit însuși împăratul Alexie în fruntea armatelor, pentru a-i pedepsi nesupunerea, dar Tatul cere ajutor de peste Dunăre și Împăratul scapă cu fuga, după înfrângerea suferită la cetatea Dristorului - Silistra de astăzi.

Mai cunoscută este însă titulatura Domnitorului Mircea cel Bătrân care se intitula: *"Singur stăpânitorul Io Mircea, mare voivod și domn, cu mila lui Dumnezeu stăpânind toată țara Ungro-Vlahiei și părțile de peste munți, încă și spre părțile tătărești și herțeg (duce) al Almașului și Făgărașului și domn al Banatului Severinului și de **amândouă părțile peste toată Podunavia (Dunărea) încă până la Marea cea Mare și singur stăpânitor al cetății Dârstor (Silistra)."***

Când Mircea stăpânea Dobrogea și Silistra, Bulgaria învinsă a fost prefăcută în țară turcească.

După anul 1400 nu mai avem dovezi de altă stăpânire românească, pentrucă Turcii au ajuns până la Dunăre. Găsim ridicate cetăți de pază turcești ca cea dela Ienisala la Isaccea, iar cu timpul Medgidia și Silistra devin mari centre politice, administrative și comerciale sub conducerea a câte unui pașe.

Deși căzută sub stăpânirea turcească, Dobrogea a fost locuită în continuare de Români. O atestă călătorii străini cum este Italianul Ienichioi, vorbesc *"limba valahă"* care seamănă cu *italiana și latina"*, și Francezul La Montraye care în 1727 scrie că a găsit la Mangalia *"cei mai mulți Români"* decât alți creștini.

Cu toată prezența permanentă a Românilor, Dobrogea a fost stăpânită de Turci până în secolul al 19-lea și pe aici trecea jalnicul drum al ienicerilor, pe care erau duși spre Constantinopol, băieți luați de Turci din Țările Românești.

Ros de lupte interne, de corupție, asaltat de revoluțiile naționale din țările ocupate, imperiul sultanilor a decăzut în continuu și de acest fapt a căutat să profite un alt imperiu în continuă cucerire și sete de stăpânire, după testamentul țarului Petru cel Mare.

În 1877, Rușii pornesc în marșul lor pentru cucerirea Constantinopolului, dar rezistența Turcilor a înfrânt până la umilință îngâmfarea rusească. A trebuit să intre în luptă tânăra armată română, pentru a le servi o lecție de luptă Rușilor și a-i învinge pe Turci. În urma acestui război, s'a întrunit Congresul dela Berlin care s'a deschis la 1 Iulie 1878 pentru a încheia pacea după războiul ruso-turc. Acest Congres a durat o lună, dar reprezentanții României, Brătianu și Kogălniceanu nu au fost admiși la discuții, ci li s'a îngăduit doar să prezinte un Memoriu. În urma acestui Congres, România căpăta Dobrogea de Nord cu județele Tulcea și Constanța, având acum acces la Mare în plus de cel dela Gurile Dunării, dar Rușii ne răpesc județele din Sudul Basdarabiei, pe care România le recuperase în urma războiului Crimeii. Această împărțire durează până în anul 1913, când în urma războiului balcanic, România ajunge arbitrul părților în conflict, prin Pacea dela București.

În cartea *"Un deceniu de colonizare în Dobrogea nouă"* de Vasile Th. Muși, apărută în 1935 autorul scrie în legătură cu alipirea Cadrilaterului la România, următoarele:

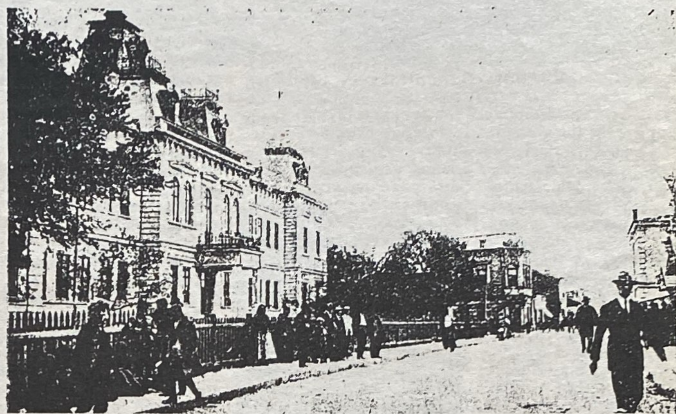
"Prin tratatul de pace dela București din 28 Iulie 1913, Dobrogea românească și-a întregit teritoriul, alipind ținutul celor două județe dela Miazăzi, denumite apoi Durostor și Caliacra sau Dobrogea Nouă.

Acest teritoriu, cuprinzând chiar Varna și Rusciucul, a mai fost oferit României în 1878 înainte de constituirea statului bulgar independent, dar atunci România nu l-a primit, pentru a nu-și pierde, printr'o tranzacțiune, dreptul ei asupra Basarabiei de Miazăzi". (Comunicare în Camera Deputaților făcută de Gh. Brătianu la 4 Aprilie 1934).

Dacă România nu ar fi așteptat hotărirea Congresului dela Berlin, care a consimțit să dea Rușilor Basarabia de Miazăzi, cu același preț cu care am primit atunci județele Tulcea și Constanța, frontiera de Sud a României ar fi fost pe linia Rusciucului, iar Bulgaria nu ar fi protestat pentrucă nu exista ca stat...

În articolul *"Se apropie ceasul"* Simion Mehedinți scria: *"În 1878, când s'au tras hotarele Dobrogei Noi, - afară de Turci în cetăți și în ținutul Deliormanului - pe amândouă malurile dunărene, se auzea numai limba românească. Bulgari abia în Balcani dacă întâlneai. Bălcescu - ca unul care călcase mai tot pământul românesc și cunoștea nu din cărți, ci din vedere poporul românesc - trecând spre Constantinopole, întreba cu mirare: unde's Bulgarii? Iar Carol I mărturisește că până la Plevna n'a vorbit cu localnicii altfel decât românește. Cât despre fâșia dintre Dunăre și Mare, acolo pe lângă sate vechi - unele cunoscute din vremea lui Mihai Viteazul - se adăugaseră ardelenii cu turmele. Care era așadar datoria noastră față de împărăția Turcilor care ne dau înapoi pământul stăpânit de Mircea și-și luau rămas bun pentru totdeauna dela Dunăre? Era una singură: să luăm pământul tot de unde se auzea graiul românesc: ținutul Vidinului, Rahova, Șiștovul, Turtucaia, Silistra, Ostrovul și tot malul dobrogean până la Mare.*

Unde elementul turcotătar se desrădăcina, trebuia să se întărească elementul românesc.



SILISTRA — Palatul Administrativ

Am lăsat totuși această ocazie, iar azi Bulgarii în cărțile și în hărțile lor, pretind străvechiul nostru pământ românesc "leagănul națiunii noastre".

Prinsă în jocul intereselor marilor puteri din Europa, România n'a putut să-și capete drepturile asupra marii populații românești din Balcani. Nu numai că n'am avut dreptul să anexăm teritoriile locuite de Români în imperiul turcesc, dar chiar după Primul Război Mondial, masa Românilor a fost împărțită la conferința păcii. Este suficient a aminti doar de Românii bănățeni, masă compactă românească, divizată în două, din care o parte a fost artificial atribuită Iugoslaviei, pe motivul ridicol că frontiera cu România ar fi ajuns la porțile Belgradului.

Profitând de vacuumul creat de plecarea Turcilor din Dobrogea, imediat după războiul ruso-turc, noul înființat stat bulgar, cu sprijinul Rusiei, a căutat să populeze teritoriul dobrogean cu coloniști bulgari. Profesorul Miletici din Sofia scria: *"Populațiunea bulgară din Nord-Estul Bulgariei și mai ales cea din Dobrogea și din ținuturile Varna, Silistra, și Șumla, provine în marea ei majoritate, din Sudul Bulgariei și din regiunile muntoase ale Balcanilor"*. Fapt adevărat, verificat de coloniștii macedoneni din Cadrilater, când au întâlnit în multe sate bulgărești, locuitori veniți din părțile Macedoniei.

În aceste condiții și pe baza drepturilor seculare ale Românilor asupra Dobrogei, a fost re-alipit Cadrilaterul la România în 1913.

Conferința Păcii dela București a căutat să rezolve - în afara litigiilor de frontieră - și alte probleme legate de securitatea statelor și populației din Balcani.

După înfrângerea Imperiului Otoman, mozaicul de populații din Balcani era departe de ceea ce încercau să stabilească dreptul lor național, noile state din Balcani. Întinderea vechiului imperiu a facilitat migrațiuni de indivizi și comunități în interiorul său, mai ales în centrele urbane. Noile frontiere ale statelor din Balcani se suprapuneau peste populații mixte, neomogene. Minorități din imperiul turcesc deveneau în unele regiuni state majoritare de drept dar nu și de fapt, iar în alte regiuni, aceeași populație rămânea minoritară, împărțită după denumirea noilor state. Dintre toate națiunile din Balcani, cea mai nedreptățită națiune era cea românească din noile state, în marea lor majoritate populația aromână sau macedo-română. România, nefiind limitrofă cu imperiul turcesc învins, nu a putut revendica pentru ea, nici un teritoriu dintre cele ocupate în majoritate de Aromâni.

La 17 Ianuarie 1913, I.I.C. Brătianu a trimis o circulară către reprezentanții României în străinătate prin care informa: *"În deosebi, afacerile Macedoniei fac obiectul preocupărilor noastre necurmate, căci ele interesează viitorul unei numeroase populațiuni de rasă română"*...

Consecventă cu această poziție, România o afirmă și în cadrul tratativelor de pace dela București, și la 25 Iulie 1913, cu toată cerbicia politicii grecești, ministrul Venizelos îi trimte mult așteptata scrisoare lui Titu Maiorescu, Președintele Conferinței de Pace, prin care se obliga: *"Grecia consimte să dea autonomia școlară și bisericească Aromânilor care se vor găsi în viitoarele posesiuni grecești și îngăduie crearea unui episcopat pentru aceiași Români, cu facultatea pentru guvernul României de a subvenționa, cu supravegherea guvernului elen, zisele instituții prezente și viitoare".*

Aceleași drepturi le-a recunoscut și Serbia prin reprezentantul ei N. Pașici, și Bulgaria prin protocolul semnat la Londra de către N. Mișu din partea României și S. Danev din partea Bulgariei.

Ce s'a ales din aceste acte, este suficient să constatăm că de circa 50 de ani, nici o școală românească și nici o biserică, nu funcționează în nici una din țările semnatare.

Odată re-alipit la România, Cadrilaterul a apărut pe agenda de lucru a gospodarului rege Carol I. În Aprilie 1914, a apărut *"Legea de organizare a Dobrogei Noi"* pentru clarificarea proprietății imobiliare rurale, guvernul intenționând să cumpere toate terenurile rurale care ar fi fost de vânzare, pentru a le coloniza cu Români. Izbucnirea Primului Război Mondial, intrarea României în război, înfrângerea dela Turtucaia, Pacea dela București din 1918 și în sfârșit victoria Aliaților împotriva Puterilor Centrale și glorioasa reînviere a Armatei Române care a ajuns până la Budapesta și în final Re-întregirea României, care a stabilit frontiera României cu Bulgaria la cea din 1913, a încheiat un vechi capitol din frământata istorie a țării românești.

Legea de organizare a Dobrogei Noi a trecut prin mai multe etape, fără a se ajunge la vreun rezultat pozitiv. Ideea colonizării Cadrilaterului cu veterani de război, n'a dat rezultate. Cei în drept preferau o împroprietărire la locul de baștină, din terenul expropriat moșierilor și foarte puțini erau dispuși să se aventureze peste Dunăre, unde populația bulgară dușmănoasă îi teroriza cu atacurile comitagiilor. Țăranul român era prea conservator din fire pentru a se despărți de satul său. Experiența a fost făcută după 1878, când terenuri imense din județele Tulcea și Constanța așteptau să fie colonizate, dar țăranii au preferat să-și căsăpească moșierii în 1907 decât să treacă Dunărea. Cu excepția mocanilor ardeleni, care veniți aici cu turmele pentru iernat, au rămas în Dobrogea și au luat pământ, regele Carol I a fost nevoit să aducă țărani din Germania pentru a-i împroprietări în inima Dobrogei, unde au înființat centrele: Cogealac, Tari-Verde, Carol I (actual N. Bălcescu) și Ferdinand - M. Kogălniceanu de astăzi.

După războiul din 1913, se părea că zona balcanică a Europei a fost pacificată, dar n'a fost așa. Un nou conflict izbucnește între Greci și Turci, dar de data aceasta în fruntea noului stat turcesc nu se mai afla un sultan depășit de vremuri, ci un tânăr general ambițios și capabil, care îi bate crunt pe Greci. Conflictul ia sfârșit prin Convenția dela Lausanne și Kemal Atatürk rezolvă odată pentru totdeauna conflictul cu Grecii. După milenii de conviețuire în Asia Mică, Grecii sunt expulzați într'o formidabilă dislocare de mase, prin schimbul de populație a creștinilor din Asia Mică și a musulmanilor din Ma-

Continuare în pag. 21

DIN VIAȚA NOASTRĂ:

AUZITE, VĂZUTE ŞI PĂŢITE

George DONEV

TÂNĂRĂ LA BĂTRÂNEŢE

Vorbim de Societatea *"Unirea Românilor"* din Southfield, Michigan care şi-a sărbătorit 85 de ani dela naştere tipărind într'un volum elegant *"Istoria Societăţii"* (Autori: D-nii Eugen Raica, preşedinte; Alexandru T. Nemoianu, *"Secretar-Rezident Historian"* la Heritage Center şi George Pâslaru, fostul şef al Departamentului fotografic dela Compania de automobile Chrysler, toţi membri la *"U.R."*)

Volumul e o mărturisire de încăpăţânare a Românului de a-şi păstra credinţa, cultura şi tradiţia: magnetul ce ne ţine uniţi deşi vorbim mai des cu *"yes"*, decât cu *"da"*.

Dansul, costumele, morala ce domneşte în sânul familiei, respectul faţă de părinţi, chiar şi sarmalele de Crăciun şi cozonacul cu ouăle roşii nu ne lasă să uităm că suntem Americani de origină română: o moştenire cu care ne mândrim. E destul să vezi *"Heritage Center"* dela Vatră ca să te convingi de aportul adus de noi la plămădirea Statelor Unite. Dacă n'am fi fost moştenitorii acestei tradiţii azi, în loc să ne rugăm în Bisericile Ortodoxe Române, ne-am ruga prin bisericile vecine: greceşti, ruseşti, armeneşti, bulgăreşti etc. unde se poate asculta aceeaşi liturghie în limba engleză.

"Istoria României - spune congresmanul american D. Fundeburk - *constă în bogate tradiţii şi o frumoasă cultură. Românii şi-au format o minunată artă folclorică, o fascinantă muzică populară..."* o părticică din aportul nostru la multicultura Statelor Unite.

Închipuiţi-vă ce ar fi fost astăzi Statele Unite dacă cei care au pus pentru prima dată piciorul pe Noul Continent ar fi uitat tradiţia? Ne învârteam cu Indienii în jurul focului, bătându-ne cu palma pe gură... Paw! Paw!

Reamintim cititorilor că *"addressograph"*-ul ziarului ne-a fost dăruit, cu inimă plină, de fraţii dela Unirea Românilor.

•••

CIFRELE "VORBEŞTE"

De fiecare deceniu se întocmeşte o statistică ce identifică rădăcinile Statelor Unite. Ultima numărătoare (1990) ne arată o populaţie de 248.709.873 ce reprezintă 101 de etnităţi.

Cei mai mulţi sunt Germani (57.947.374), urmaţi de Irlandezi, Englezi şi Afro-Americani (23.777.098) iar la coadă sunt cei care provin din *"Capul Verde"* (50.772).

Românii ocupă locul al 54-lea cu o contribuţie de 365.544 de suflete. Ruşii, în locul 7, cu aproape 3 milioane. Credincioşi ortodocşi ar fi peste 6 milioane.

•••

ÎN MEMORIAM

Mihai Botez, Ambasadorul României la Washington, a murit cam pe neaşteptate, pe când se afla în Bucureşti, unde fusese chemat pentru consultaţii. Se răspândise zvonul că ar fi vrut să candideze contra D-lui Iliescu. M.B. a fost un matematician ce se putea lua la trântă dreaptă cu 50 de abacuri şi 7 computere.

Încheiem aci cu panegiricul. De morţi se vorbeşte numai de bine! Dumnezeu să-l ierte !

•••

TABLOUL JURIDIC AL "TABLOURILOR"

Curtea de Apel a Statului New York a respins recursul guvernului din Bucureşti intentat Regelui Mihai. Este vorba de unele tablouri ce aparţineau Regelui Carol I al României şi care ar fi fost scoase ilegal din ţară de M.S. Regele Mihai.

Motivul respingerii e simplu: ce rost au Tribunalele din Statele Unite să se amestece în gâlceava dintre doi necetăţeni: un Rege şi un Preşedinte, unul în Elveţia şi altul în România. (Despre noua *"cetăţenie"* a tablourilor nu ştim nimic, N.R.)

•••

ACTUALIZĂRI

Asigurările de fericire lungită şi pace în Bosnia promise dela catedra Consiliilor Supreme, mai puţin Supreme, Alianţe, Comitete, Tratate, Pacte şi multe alte, în frunte cu UN, ne amintesc de cântecul: "Să nu crezi în Femei..."

Să nu crezi în U-eNi
Şi nici în vorba lor,
Că ei îs politicieni
Ce mint uşor!

•••

BRÂNCUŞI PRINTRE NOI

Din 8 Octombrie până la 31 Decembrie, Muzeul de artă din Philadelphia va găzdui 103 sculpturi de Brâncuşi, numeroase desene şi fotografii.

•••

GRABĂ SUSPICIOASĂ

România a fost prima ţară satelită care şi-a arătat interesul de a se alătura forţelor NATO, a căror misiune de decenii a fost să stăvilească extinderea comunismului.

Nu pricepem dragostea grăbită a D-lui Iliescu faţă de vechii duşmani ai Pactului dela Varşovia, dar gurile rele care spun că Dl. Iliescu ar fi fost agent KGB-ist, ne explică dragostea subită a domnului preşedinte de a-şi freca coatele cu conducătorii militari din Vest.

•••

SIMPLE FAPTE

România cu cei mai puţini comunişti naţionali decât orice altă ţară, a suferit mai mult decât toate ţările sub jugul comunist. Românii au luptat ani de zile ascunşi prin munţi şi au avut cea mai sângeroasă revoluţie. În viitor sperăm să fim mai norocoşi.

•••

CADRILATER

Urmare din pag. 20

cedonia grecească, în conformitate cu stipulaţiile numitei convenţii.

"un milion cinci sute de mii de emigranţi năvălesc în Grecia învinsă, demoralizată, sărăcită" scrie Nuşi Tulliu în Calvarul Neamului. Cei mai mulţi cad ca nişte lăcuste peste aşezările Aromânilor, cu îngăduinţa autorităţilor greceşti.

În disperata situaţie creată de această năvălire a refugiaţilor greci, urmată de refrenul *"cui nu-i place să plece"* folosit peste tot de autorităţile greceşti, la 23 Februarie 1923, reprezentanţii comunităţilor aromâne întruniţi la Veria, au lansat un apel către toţi intelectualii aromâni stabiliţi în România, în care se cerea să intervină pe lângă guvernul român pentru:

1. A se admite intrarea Macedo-Românilor în Ţară;
2. A se interveni pe lângă guvernul grec pentru libera ieşire din Grecia;
3. A se admite colonizarea şi a se înlesni, pe cât va fi cu putinţă, transportul şi instalarea lor în ţară.

Acest apel întărea acţiunea întreprinsă la 3 Ianuarie 1925, de un grup de intelectuali aromâni, care s'a constituit într'un Comitet de iniţiativă pentru colonizarea Macedo-Românilor. Pe lista solicitărilor de colonizare trimisă de acest comitet Primului-Ministru I.I.C. Brătianu, figurau 1317 familii din 13 centre aromâne şi meglenite.

Ministrul Agriculturii şi Domeniilor era pe atunci controversatul Al. Constantinescu, omul care a fost cel mai receptiv la această acţiune românească. El a întocmit un document-referat asupra Dobrogei Noi, în care cerea ca Aromânii-Macedoneni să beneficieze de aceleaşi drepturi de colonizare pe care le aveau locuitorii din Vechiul Regat.

Este deosebitul merit al Primului Ministru I.I.C. Brătianu, receptiv la marile cauze româneşti, care la 13 Iunie 1925 a semnat Jurnalul Consiliului de Miniştri, urmat de toţi membrii guvernului, care dădea putere de lege, raportului ministrului Al. Constantinescu.

S'au împlinit anul acesta 70 de ani dela acest act măreţ. Cu Cadrilaterul înstrăinat şi cu coloniştii împrăştiaţi peste tot, această aniversare n'a fost sărbătorită. Consemnăm aici piosul nostru omagiu pe care îl aducem memoriei Marilor Români din istoria ţării, care au ştiut să acţioneze prompt şi eficient atunci când cauzele naţionale o cereau.

Cu actul din 13 Iunie 1925 s'a încheiat ultima formalitate de colonizări în Cadrilater. Drumul lung şi anevoios până a prins viaţă acest act a fost străbătut. La 20 Iulie 1925, prima familie de Macedo-Români, fârşerotă din Pleasa-Albania soseşte în Gara de Nord. Ca o veritabilă descendentă din Români, bătrâna Chiraţa Baţu înconjurată de douăzeci şi unu de fii şi nepoţi inaugura o nouă eră în viaţa Aromânilor.

Au trecut 15 ani dela această memorabilă zi. Pe coclaurile pustii ale Cadrilaterului au înflorit sate noi, cu aşezări moderne şi spaţioase. Izlazurile erau pline de turme de oi, iar pământul desţelenit era ogor roditor. Într'un interval de timp nebănuit de scurt, păstorii aromâni au devenit şi agricultori, iar cei care practicau negustoria în Balcani, au avut larg deschis drumul comerţului.

Au trecut doar 15 ani şi în August 1940, vestea uluitoare care a venit, părea de necrezut. La Craiova, sub presiunea Germaniei, la 19 August 1940, a început conferinţa Română-Bulgară pentru cedarea Cadrilaterului. După numai 5 zile de discuţii, delegaţii au ajuns la o înţelegere de principiu pentru stabilirea frontierei în limitele din 1912. Concomitent la Turnu Severin au fost reluate lucrările romăno-ungare în privinţa Ardealului.

România lui Carol al II-lea era prinsă în cleştele revizioniştilor. Ţara plătea gravele samavolnicii ale unui regim dictatorial, corupt, criminal, abuziv şi terorist condus de regele ţării, care a îngenuncheat-o în Februarie 1938. De nicăieri nici un ajutor, lipsită de orice alianţă, cum n'a fost niciodată în istoria ei.

Diplomaţii noştri îşi pierduseră capul. S'a cedat Cadrilaterul uimitor de uşor - când tot se mai putea salva cel puţin Silistra şi Balcicul - în speranţa că se asigură un front în Sud pentru a lupta în Ardeal, dar când puterile Axei au impus umilitorul arbitraj, regele a fost pus în faţa adevăratei tragedii în care a dus ţara cu politica lui aventuristă.

Abdicarea regelui n'a adus ţării nici un beneficiu, singurii profitori fiind doar Carol, Lupeasca şi camarila intimă care au reuşit să-şi salveze nu numai viaţa dar şi imensele bogăţii furate din avutul ţării.

Cedarea Cadrilaterului a fost semnată la 7 Septembrie 1940 şi a fost ratificată de generalul Ion Antonescu la 10 Septembrie 1940, în perioada de hiatus guvernamental dintre 6 şi 14 Septembrie 1940.

De neînţeles rămâne graba cu care generalul Antonescu a ratificat această cedare, el, generalul patriot care văzând că Ardealul fusese pierdut, putea anula sau re-negocia de pe alte poziţii decât Carol al II-lea, soarta Cadrilaterului.

Urmaşii noştri şi istoricii de mâine - sperând că vor privi obiectiv această dramatică perioadă din istoria României - poate vor găsi un răspuns întrebării la care noi nu am găsit răspunsul: Trebuia cedat Cadrilaterul ?

Zahu PANĂ



Un grup de colonişti Macedo-Români